

- כא (3) העיר הקרובה. ב', וּלְאֶחָתוֹ הַבְּתוּלָה הַקְּרוּבָה, מדבר בחלל הנמצא, זה מת מצוה שכהן מטמא למת מצוה².
(א)
(7) שפכה. בה' כתיב, כנגד³ ה' אצבעות⁴. ד"א כנגד ה' שמות שיש לנפש⁵.
(א)

תצא

- כא (10) על איביך. חסר¹, לא אויבים ממש אלא במלחמת הרשות הכתוב מדבר².
(א)
(20) פורר ומרה. חסר ו', מרה תהיה באחרונה³, שעל סופו נהרג הוא⁴.
(א, פער"ר כי"י⁵)
(22) יהיה באיש המא. רמז אשה, אף אשה נתלית⁶.
(א)
(23) קבור. מלא ו', קבורה מלאה שקוברים עמו האבן שנסקל בה ועץ שנתלה עליו⁷.
(א)
כב (4) לא תראה את חמור אחיך או שורו. למה¹ לא נאמר בשור כמו בחמור, לפי שהחמור עשוי למשאוי ושור לעול, כך משמע בריש מס' ע"ז^א, יותר מצויה נפילת החמור תחת משאו מנפילת השור, לכך נאמר את בחמור ולא בשור.
(א)
(6) יקרא קן. בגי' פרט למזומן².
(א)
צפור. א"ר³ כל מקום שנ' עוף השמים אפי' טמאים, צפור משמע טהורים. צפור בגי' עוף טהור.
(א)
(9) המלאה. ב' במס'⁴, והשיגי בקהלת⁵, כעצמים בבטן המלאה, מה להלן מדבר

1 ויקרא כא 3. 2 מגילה דף ג, נזיר דף מח, ועוד. 3 הדבור בפער"ר מ, בשנוי, ובנוסף נוסף בבעה"ט. 4 כלומר: לא נגענו בו בה' אצבעותינו (בעה"ט). 5 ב"ר פי"ד, ט: נפש, נשמה, חיה, רוח, יחידה.

1 כל הדבור בפער"ר מ ובבעה"ט. בפער"ר: על איבך... בבעה"ט: חסר יו"ד, וכבר העיר בעל אור תורה (ומשם במנחת שי) שכאן כתיב איביך בשני יודי"ן וכ"כ רמ"ה במסורת סיג לתורה ומאירי בקרית ספר ח"ב דף צב ע"ב, ורק לעיל כ 1 כתוב: כי תצא למלחמה על איבך. אך יתכן שרבנו דורש שמלת איביך חסרה וא"ו, כמו שכתב המאירי הנ"ל, ועי' במסורה לתהלים פג 3. 2 רש"י ד"ה כי תצא עפ"י ספרי כי תצא פיס' ריא. 3 ע"כ בבעה"ט. 4 סנהדרין דף עא: 5 בנדפס בשנוי לשון (ומשם העתקתיו לפרושי התורה של רי"ח, והערה 13 שם איננה נכונה). 6 כר' אליעזר בסנהדרין דף מה: ; הדבור בפער"ר א, ושם נוסף: וצ"ע, כנראה מפני שחכמים חולקים עליו. 7 סנהדרין דף מה: ; ע"ז דף סב: ; ועי' פער"ר, העתקתיו בפרושי התורה לרי"ח.

1 הדבור גם בפער"ר מ. 1א דף ה: 2 רש"י כאן ד"ה כי יקרא עפ"י ספרי כי תצא פיס' רכז, חולין דף קלט: ; נמצא גם בפער"ר והועתק ע"י בעה"ט. 3 = אמרו רבותינו, חולין דף קלט: הדבור בפער"ר מ. 4 לפנינו: ג' במסורה. השלישי הוא בעמוס ב 13, אולי רבנו דורש רק את אלה שהם שמות העצם. 5 יא 5.

בהריון אשה אף כאן ⁶ [לא] תורע כרמך כלאים, לא תגרום ממזרות בבניך, אל תקח נכריות, וזה פן תוקדש המליאה הזרע אלא תזרע תבואת הכרם. (א, מ)
(13) כי יקה איש אשה. סמך אצל גדילים, רמו לתתנים שמתעטפים בציצית ⁷.

(א)

ובא אליה וישנאה. ובא, ב' במס', והשיני ⁸ ובא אליה מלך גדול וסבב אותה, רמו לאותה הלכה ⁹ עיר שכבשוה כרכום. (א, מ)

(15) אבי הנער. חסר ¹⁰ ה' בכל הפרשה, פוגם הנער שמא הדין עם הבעל, לכך ¹¹ פוגם הנערה, ועוד ¹² נער מעשה נערו. (א)

השערה. ג' במס', וביבמה ¹³ ועלתה יבמתו השערה, ובישעיה ¹⁴ והפרשים שות שתו השערה, השערה אל הזקנים ללמוד שכלם מדברים בב"ד ¹⁵ (ובפרשים) [והפרשים] שות, הן ת"ח כמו שאמרו ¹⁶ עד שיכנסו בעלי תריסין, וזהו הפרשים. (א, מ)

(16) וישנאה. ב' במס', והשיני ¹⁷ וישנאה אמנון, שמדבר בשנאת ¹⁸ אדם שבין איש לאשתו, ואמרו רבותי ¹⁹ נימא קשרה לו תמר לאמנון. (א, מ)

(19) ונתנו לאבי הנערה. מלא ²⁰ ה', לפי שנקיה היא מעלילתו. (א)

כי הוציא שם רע. כאן ²¹ הוציא מלא י' ולמעלה ²² והוצא עליה שם רע חסר י' שעדין לא נודעה הוצאת ש"ר אם הדין עמו או לא, לכך חסר. (א)

(3) כג ממזר. מום זר ¹. (א)

לא יבא לו בקהל השם. ואינו ² אומר עד עולם כמו עמני ומאבי ³, שעמני ומאבי אסורים (עד) אסור עולם וממזרים עתידים לטהר כדאמרי' פ"י יוחסין ⁴. (א)

(10) ונשמרת. בגי' ⁵ מן שפיכות דמים ⁶. ד"א וגשמרת מכל [דבר] רע, רמו ערל, בגי' יצר. (א)

(14) וחפרת[ה]. ב' במס', והשיני באיוב ⁷ וחפרת לבטח תשכב, מה לשם לשון בטח אף כאן לשון בטח, וכן תדרוש ויתד תהיה לך אזכות אבות שהיא (יתירה) [יתד] ⁸

6 ע"כ בכי"א, וכן בפע"ר מ. 7 בשנוי קל בפע"ר כי"י: השוה הדר זקנים, פי' הרא"ש, רוקח סי' שג בשם קונטריסים, מנהגים דבי מהר"ם מרוטנבורג עמ' 83, מנהיג הל' אירוסין ונישואין סי' קה, דפ' ירושלים עמ' תקלט בשם מדרש. 8 קהלת ט 14. 9 כתובות דף כז. 10 הדבור בפע"ר מ, ועי' הערה 11. 11 בפע"ר מ: לכך פוגם הנערה שעושה מעשה ופיתה אותה (אולי כונתו לפס' 28 אעפ"י שלהלן מדובר באונס?). 12 השוה בעה"ט. 13 להלן כה 7. 14 כב 7. הדבור בפע"ר מ. 15 הסוף רק בכי"מ. 16 ברכות דף כז: (וכפרש"י שם ד"ה בעלי תריסין), בכורות דף לו. (לפי גירסת שיטה מקובצת). 17 שמואל ב' יג 15. 18 בכי"מ בדברים שבין אדם לאשתו. 19 סנהדרין דף כא. 20 הדבור בפע"ר מ. 21 הדבור בפע"ר מ וחיתום שם: תיט"ב. 22 פס' 14.

1 יבמות דף עו: וכו"ה בפע"ר מ. 2 עד "לטהר" בפע"ר מ. 3 להלן 4. 4 קדושין דף עב: 5 עד "שפיכות דמים" גם בפע"ר מ ובבעה"ט. יש הפרש של ארבע, ועי' בהוצ' רייניץ הערה 65 הצעות פרוש. 6 עי' ספרי כי תצא פיס' רנד. 7 יא 18. 8 עי' ב"ר פמ"ג, ח..

- טוב לישר, והיה בשבתך חוץ, בשתלכו בחוץ, כלומר בגלות, וחפרת בו ותבטח בזכות אבות, ושבת, ותעשה תשובה, וכסית את צאתיך, ותכסה את עונותיך שהם נקראו צאתיך.⁹ (מ)
- (15) להצילך. ג' במס', והשיגי במשלי¹⁰ להצילך מדרך רע,¹¹ להצילך מאשה זרה, ואותן הצלות שלשם מלמדות אותנו על הצלה זו הכתובה כאן שהיא הצלה מדרך רע ומאשה זרה.¹² (א, מ)
- (20) כל דבר אשר ישך. ישך ב', ובמשלי¹³ אחריתו כנחש ישך, רמז שריבית אחריתם כנחש ישך.¹⁴ גדול עברת ריבית שכל המלוה בריבית כאלו עובר על כל המצות, ר(י) ב"ת תרי"ב מצות, חוץ מריבית עצמה. (א)
- כד (4) לא יוכל בעלה הראשון. שאם¹ היתה מתרת היו העשירים שוכרים את העניים לגרש נשותיהם והיו לוקחים אותם וכשיהיו שבעים מהם היו מגרשים אותם ומחזירין לבעליהן² והיה הדבר³ כעין זנות. (א)
- ג' שלוחי⁴ בפר' כנגד ספר תרוכין ואגרת שבוקין וגט פטורין.⁵ (א)
- (18) גבי⁶ לא תחבול בגד אלמנה נאמר כי עבד היית (בארץ) [ב]מצרים, וגבי תבצור כרמך נאמר⁷ עבד היית בארץ מצרים, אלא במצרים פי' בתוך הערים ואז נאמר⁸ וישאלו ממצרים כלי כסף וכלי זהב ושמלות, לפיכך לא תחבול בגד אלמנה כי בזה נעשה להם במצרים, אבל בכי תבצור כרמך נאמר ב[ארץ]⁹ מצרים לפי שהשדה והכרם הן מלאכות חוץ לפיכך נאמר בהן בארץ מצרים, פי' חוץ מן העיר בגבולין ובשדות. (א)
- כה (3) ארבעים. ב' ראשי פסוקים, ובתלים¹ ארבעים שנה אקוט בדור, לפי שעשו ישראל את העגל לסוף מ' יום ונתחייבו לנוע ל"ט שנה במדבר לפיכך מלקין אותו ל"ט מכות, וזהו ארבעים יכנו, ארבעים שנה אקוט בדור. (א)
- (4) לא תחפם שור. סמך² אצל מלקות שמכים אותו ברצועה של שור כנגד העגל שנקרא שור. (א)
- (11) במבשיו. חסר, לאו דוקא בבצים אלא כל מיני בשת. (א)

9 ראה ישעיה ד 4. 10 ב 12. 11 משלי ב 16. הדבור בפע"ר מ (בשגיאות).
 12 כ"ה בכ"מ (וחסרה שם החתימה: יפריח). בכ"א: מדרך רע ומדבר רע. בפע"ר מ:
 מדרך רע ממדבר רע וממלחמו' רע. 13 כג 32. השוה בעה"ט. 14 ע"י תנחומא משפטים ס"ט.
 1 הדבור בשנוי קל בפע"ר מ, והענין בפרושי התורה לר"ח. 2 בפע"ר נוסף:
 או שמא (איגו) [איגה] רוצה לחזור לבעל(י)ה וניחא לה בהפקרות. 3 בפע"ר מ
 נוסף: בא לידי זנות וגם הוא עצמו... 4 בפסוקים 1, 3, 4. הדבור בפע"ר מ.
 5 גיטין דף פה: 6 הדבור בפע"ר מ (בכמה שגיאות). 7 להלן 22.
 8 שמות יב 35. 9 כ"ה אל נכון בפע"ר מ.
 1 תהלים צה 10. הדבור בפע"ר מ. 2 כ"ה במכות דף כג.; הדבור בפע"ר
 מ, והשוה בעה"ט.